

Nummer 2021-81

datum raadsvergadering	:	23 december 2021
onderwerp	:	Deelname Experiment Centrale Stemopneming
portefeuillehouder	:	J. Langenacker
datum raadsvoorstel	:	26 oktober 2021

Samenvatting

Gelet op de ervaringen die zijn opgedaan bij eerdere deelnamen aan het Experiment Centrale Stemopneming, bestaat de wens om ook bij de Gemeenteraadsverkiezing op 16 maart 2022 deel te nemen. Voor deelname aan het experiment is een raadsbesluit nodig.

Wat is de juridische grondslag?

Naar alle waarschijnlijkheid kunnen gemeenten bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 weer meedoen aan het experiment met centraal tellen. Het experiment wordt mogelijk gemaakt door de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming. Er moet wel een voorbehoud worden gemaakt, omdat deze Tijdelijke experimentenwet afloopt op 31 december 2021. Er is echter een wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer, dat voorziet in verlenging van deze wet met 2 jaren. Verwacht mag worden dat dit wetsvoorstel vóór 31 december 2021 wordt aangenomen door beide Kamers der Staten-Generaal. De wettelijke grondslag voor het experiment centrale stemopneming is, naast de experimentenwet, het experimentenbesluit en de experimentenregeling. Deze 3 documenten zijn als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Wat is de voorgeschiedenis?

De gemeente heeft een uitnodiging van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontvangen om bij de Gemeenteraadsverkiezing in 2022 deel te nemen aan het experiment met centraal tellen.

Waarom dit raadsvoorstel?

Interesse in deelname aan het experiment is inmiddels kenbaar gemaakt aan het ministerie. Er is altijd een raadsbesluit nodig voor deelname aan het experiment. Dit raadsbesluit moet uiterlijk 31 januari 2022 zijn genomen.

Wat gaan we doen?

Aan het voor deelname vereiste raadsbesluit, kan de gemeente -na instemming door de raad- voldoen.

Wat is het maatschappelijke effect?

Doel van een centrale stemopneming is het telproces betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken. Deelname aan het experiment betekent wat voor het telproces (de stemopneming). In een gemeente die meedoet aan een experiment, verrichten de stembureaus na de sluiting van de stemming om 21:00 uur in het stemlokaal alleen een voorlopige telling, uitsluitend op lijstniveau. Op grond daarvan kan op de avond van de stemming een voorlopige uitslag van de verkiezing bekend worden gemaakt. Het stembureau telt op de verkiezingsdag dus niet de op de kandidaten uitgebrachte stemmen. Dat gebeurt de volgende dag op een of meer centrale locaties, tijdens een openbare zitting, door een daarvoor in te stellen gemeentelijk stembureau (GSB). Het GSB, dat kan worden bijgestaan door tellers, stelt van elk stembureau de uitslag vast. Als het GSB er zeker van is dat de telling juist is uitgevoerd, stelt het de uitslag op gemeenteniveau vast. Het GSB maakt een proces-verbaal op en publiceert dat op de website van de gemeente.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Gelet op de ervaringen die zijn opgedaan bij eerdere deelnamen aan het Experiment Centrale Stemopneming, bestaat de wens om ook bij de Gemeenteraadsverkiezing van maart 2022 deel te nemen. Het experiment houdt in dat de stemmen op een centrale locatie worden geteld, in afwijking van de in de Kieswet geregelde manier van tellen.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor gemeenten die meedoen aan het experiment stelt het ministerie van BZK een vergoeding beschikbaar, naar rato van het inwoneraantal (max €10.000,00). Gelet op de eerdere deelnamen aan het experiment is de vergoeding voldoende om de extra kosten voor het centraal tellen te dekken.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Niet van toepassing.

Wat is het vervolg?

De Minister kan, na instemming van de betrokken gemeenteraden, gemeenten aanwijzen waar een experiment wordt gehouden (artikel 2 van de Experimentenwet).

Hoe monitoren en evalueren we?

Niet van toepassing.